

**ПРАВИЛНИК О ПРИТВОРУ ОСОБА КОЈЕ ЧЕКАЈУ НА СУЂЕЊЕ ИЛИ
ЖАЛБЕНИ ПОСТУПАК ПРЕД МЕЂУНАРОДНИМ СУДОМ ИЛИ СУ ИЗ НЕКОГ
ДРУГОГ РАЗЛОГА ПРИТВОРЕНЕ ПО ОВЛАШТЕЊУ ОВОГ СУДА**

(УСВОЈЕН 5. СВИБЊА 1994.)
(ИЗМИЈЕЊЕН И ДОПУЊЕН 16. ОЖУЈКА 1995.)
(ИЗМИЈЕЊЕН И ДОПУЊЕН 3. ПРОСИНЦА 1996.)
(ИЗМИЈЕЊЕН И ДОПУЊЕН 25. СРПЊА 1997.)
(ИЗМИЈЕЊЕН И ДОПУЊЕН 17. СТУДЕНОГ 1997.)
(ИЗМИЈЕЊЕН И ДОПУЊЕН 29. СТУДЕНОГ 1999.)

ПРЕАМБУЛА

Сврха овог Правилника о притвору јест да регулира управљање притворском јединицом за притворенике који чекају на суђење или жалбени поступак на Међународном суду и све друге особе притворене по овлаштењу Међународног суда, те да осигура сталну примјену и заштиту њихових особних права док се налазе у притвору. Основни принципи на којима почива овај Правилник о притвору одражавају приоритетне захтјеве човјечности, поштовања људског достојанства и пресумпције невиности.

Посебна је намјена овог Правилника да регулира у опћим цртама права и обавезе притвореника у свим фазама од пријема до пуштања, и да пружи основне критерије за управљање притворском јединицом.

ДЕФИНИЦИЈЕ

(i) У овом Правилнику о притвору ови изрази имају сљедећа значења:

Колегиј:

тијело састављено од председника, потпредседника и председavajuћих судца расправних вијећа установљено на основу правила 23 Правилника о поступку и доказима;

Управник:

дужносник Уједињених народа именован за руководиоца особља одговорног за управљање притворском јединицом;

Притвореник:

свака особа притворена док чека на суђење или жалбени поступак пред Међународним судом, или док чека на трансфер у неку другу институцију, као и свака друга особа притворена по овлаштењу Међународног суда;

Притворска јединица:

објект за притворенике подигнут у кругу затвора домаћина;

Генерални директор:

руководитељ затвора домаћина којег су именовале власти земље домаћина;

Затвор домаћин:
казнени комплекс који одржавају власти земље домаћина лоциран у ***;

Земља домаћин:
Краљевина Низоземска;

Главни лијечник:
лијечник који је на одређено вријеме именован споразумом између тајника и генералног директора затвора домаћина;

Тужитељ:
тужитељ именован у складу са чланком 18 Статута Међународног суда усвојеног резолуцијом 827 Вијећа сигурности од 25. свибња 1993., и свака особа коју је он овластио или која дјелује по његовом налогу;

Тајник:
тајник Међународног суда именован у складу са чланком 17(3) Статута Међународног суда, као и свака особа коју је он овластио или која дјелује по његовом налогу;

Правилник о поступку и доказима:
Правилник о поступку и доказима Међународног суда усвојен 11. вељаче 1994. с накнадним измјенама и допунама;

Особље притворске јединице:
особље Уједињених народа које управља притворском јединицом;

Међународни суд:
Међународни суд за кривично гоњење особа одговорних за тешка кршења међународног хуманитарног права почињена на територију бивше Југославије од 1991. године установљен резолуцијом 827 Вијећа сигурности од 25. свибња 1993.

(ii) У овом Правилнику о притвору мушки род подразумијева и женски род, једнина и множину и обратно.

(iii) Правилник о притвору ступа на снагу 1. коловоза 1994.

*** Подаци о локацији затвора домаћина и Притворске јединице избрисани су из сигурносних разлога.

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Правило 1

Овај Правилник о притвору примјењује се заједно с релевантним одредбама Споразума о сједишту који је склопљен између земље домаћина и Уједињених народа и особито Додатка о питањима сигурности и реда.

Правило 2

Уједињени народи сnose крајњу одговорност за све аспекте притвора на основу овог Правилника о притвору. Сви притвореници подлијежу једино надлежности Међународног суда за читаво вријеме док су притворени, чак и ако су физички одсутни из притворске јединице, све до коначног пуштања или трансфера у другу институцију. Управник је једини одговоран за све аспекте свакодневног управљања притворском јединицом, што обухваћа сигурност и ред, и може доносити све одлуке у вези с тим, осим када другачије није предвиђено Правилником о притвору, при чему коначну надлежност има Међународни суд.

Правило 3

Овај Правилник о притвору примјењује се непристрано. Не смије бити никакве дискриминације на основи расе, боје коже, спола, језика, вјере, политичког или другог мишљења, националног, етничког или друштвеног поријекла, имовине, рођења, економског или другог статуса.

Правило 4

Притвореник има право придржавати се вјерских увјерења и моралних правила групе којој припада и то право мора се увијек поштовати.

Правило 5

Сви притвореници, осим оних које је осудио Међународни суд, сматрају се невинима док се не огласе кривим, и са њима тако ваља увијек поступати.

Правило 6

(А) Колегиј може у било којем тренутку одредити једног суца или тајника Суда да прегледа притворску јединицу и извјести Суд о опћим увјетима provedбе овог Правилника о притвору или о било којем конкретном аспекту те provedбе како би се осигурало да се притворском јединицом управља у складу с Правилником о притвору.

(Б) Инспектори чија је дужност да испитају начин на који се поступа с притвореницима обављат ће редовите ненајављене инспекције. Колегиј поступа на основу свих таквих извјештаја на начин који сматра прикладним, а по потреби и у консултацији са релевантним властима земље домаћина.

Правило 7

Овај Правилник о притвору и сви прописи донесени у складу с њим ставит ће се на располагање особљу притворске јединице на радним језицима Суда и земље домаћина.

Правило 8

Овај Правилник о притвору и сви прописи донесени у складу с њим ставит ће се на располагање сваком притворенику на тим језицима и на језику притвореника.

УПРАВЉАЊЕ ПРИТВОРСКОМ ЈЕДИНИЦОМ

Пријем Правило 9

Нити једна особа не смије се примити у притворску јединицу без налога за ухићење или налога за притвор прописно изданог од стране суца или вијећа Међународног суда.

Правило 10

(А) По пријему у притворску јединицу управник прибавља фотографију и отиске прстију сваког притвореника и све друге информације потребне за одржавање сигурности и реда у притворској јединици.

(Б) За сваког примљеног притвореника чува се на сигурном мјесту потпуна и ажурна евиденција. Она садржи:

- (i) информације о идентитету притвореника и његових најближих сродника, као и друге информације прибављене у складу с потправилком 10(А);
- (ii) датум подизања оптужнице против притвореника и издавања налога за ухићење;
- (iii) дан и вријеме пријема;
- (iv) име правног заступника, ако је познато;
- (v) датум, вријеме и разлог сваке одсутности из притворске јединице, било због појављивања пред Судом, здравствених или других одобрених разлога, или због коначног пуштања или трансфера у другу институцију.

Правило 11

Све информације о притвореницима третирају се као повјерљиве и доступне су само притворенику, његовом правном заступнику и особама које је овластио тајник. Притвореника ће се о томе обавијестити по његовом приспијећу у притворску јединицу.

Правило 12

(А) Чим то буде практично могуће након пријема, сваком притворенику пружит ће се информације о правном, дипломатском и конзуларном заступању које му стоји на располагању.

(Б)Тада ће се притворенику омогућити да, унутар разумних граница, о свом боравишту обавијести своју обитељ, свог правног заступника, одговарајућег дипломатског или конзуларног представника и, по нахођењу управника, било коју другу особу, и то о трошку Међународног суда. Тада ће се од притвореника затражити да именује особу или власти које треба обавијестити у случају изванредних околности у вези с њим.

Правило 13

(А)По доласку у притворску јединицу управник ће наложити да се тијело и одјећа притвореника претражи како би се нашли предмети који могу представљати опасност по:

- (i) сигурност и прописно вођење притворске јединице, или
- (ii) самог притвореника, било којег другог притвореника или било којег припадника особља притворске јединице.

(Б)Такви предмети бит ће уклоњени.

Правило 14

(А)Мора се направити инвентар, који потписује притвореник, свог новца, драгоцености, одјеће и друге особне имовине која припада притворенику а коју према овом Правилнику или правилима затвора домаћина он не смије задржати.

(Б)Сви предмети које притвореник не смије задржати морају се похранити на сигурном или, на захтјев и о трошку притвореника, послати на адресу коју он одреди.

(Ц)Ако се предмети похране унутар притворске јединице, особље притворске јединице мора подузети све разумне кораке да се се они одржавају у добром стању.

(Д)Уколико буде потребно уништити неки предмет, то ће се забиљежити и о томе ће се обавијестити притвореник.

Правило 15

Сваког притвореника мора прегледати главни лијечник или његов замјеник на дан пријема и касније по потреби, и то посебно како би се откриле физичке и душевне болести и подузеле све потребне мјере за лијечнички третман и издавање притвореника за које се сумња да имају заразне или преносиве болести.

Смјештај

Правило 16

Сваки притвореник смјештен је у засебну ћелију, осим у изузетним околностима или када управник, уз одобрење тајника, сматра да постоје предности у заједничком смјештају.

Правило 17

Сваки притвореник добива засебни кревет и одговарајућу постељину која се мора добро одржавати и редовито мијењати како би се осигурала њена чистоћа.

Правило 18

Притворска јединица мора у свако вријеме испуњавати све здравствене и хигијенске увјете, а дужна пажња мора се посветити климатским увјетима, свјетлу, гријању и вентилацији.

Правило 19

Сваки притвореник има неограничени приступ санитарјама и питкој води у својој ћелији.

Правило 20

Сви дијелови притворске јединице морају се увијек прописно одржавати и чистити. Посебице се од сваког притвореника очекује да своју ћелију увијек држи чистом и уредном.

Особна хигијена

Правило 21

Од притвореника се тражи да одржавају особну чистоћу те им се мора дати тоалетни прибор нужан за здравље и чистоћу.

Правило 22

Затвор домаћин пружа могућности за одговарајућу бригу о коси и бради а мушким притвореницима мора се омогућити редовно бријање.

Одјећа

Правило 23

(А)Притвореници могу носити властиту цивилну одјећу ако је она по мишљењу управника чиста и прикладна.

(Б)Притвореник за којег је тајник утврдио да је лошег имовинског стања добит ће прикладну и довољну цивилну одјећу о трошку Међународног суда.

Правило 24

Сва одјећа мора бити чиста и одржавана у добром стању. Доње рубље мора се мијењати и прати онолико често колико је потребно за одржавање хигијене, у складу с режимом затвора домаћина.

Храна

Правило 25

Затвор домаћин свакоме притворенику у уобичајено вријеме осигурава храну која је припремљена и сервирана на одговарајући начин и која својом квалитетом и количином задовољава стандарде дијететике и сувремене хигијене и води рачуна о старости, здрављу, вјерским и, колико је то могуће, културним потребама притвореника.

Тјеловјежба и спорт

Правило 26

(А)Сваки притвореник има право на најмање један сат шетње или друге прикладне вјежбе на свјежем зраку сваки дан, уколико то дозвољавају временске прилике.

(Б)Када за то постоје могућности, са генералним директором може се договорити да притвореници користе затворене и отворене спортске објекте који су ван притворске јединице а унутар затвора домаћина.

Правило 27

Управник организара прикладно припремљен програм физичког образовања, спорта и других рекреацијских активности како би се осигурало одржавање физичке кондиције, одговарајућа тјеловјежба и могућности рекреације.

Правило 28

(А)Управник се мора побринути, поступајући по савјету главног лијечника, да је сваки притвореник који судјелује у таквом програму физички за то способан.

(Б)Под лијечничким надзором организиран ће се посебни рехабилитациони или терапеутски третман за сваког притвореника који није у могућности судјеловати у редовном програму.

Здравствене услуге

Правило 29

(А)Здравствене услуге затвора домаћина, укључујући психијатријске и стоматолошке услуге, у потпуности су на располагању притворницима, узевши у обзир све практичне аспекте договорене с генералним директором.

(Б)Особа способна за пружање прве помоћи мора сво вријеме бити присутна у притворској јединици.

Правило 30

(А)Притворенике могу посјетити и лијечити лијечник и зубар које они одаберу, и то о њиховом трошку. Све такве посјете морају се претходно договорити с управником а вријеме и трајање тих посјета подлијежу сигурносним контролама предвиђеним правилом 63.

(Б)Управник не смије одбити захтјев за таквом посјетом без оправданог разлога.

(Ц)Сваки третман или терапију коју препоручи такав лијечник дају искључиво главни лијечник или његов замјеник. Главни лијечник може по свом нахођењу одбити дати сваки такав третман или терапију.

Правило 31

Притвореници којима је потребно специјалистичко или болничко лијечење лијече се у затвору домаћину колико год је то могуће или се пребацују у цивилну болницу.

Правило 32

(А)Тајник мора одмах бити обавијештен о смрти или тешкој болести или озљеђи притвореника. Тајник ће одмах обавијестити супружника или најближег рођака притвореника а у сваком случају обавијестит ће све друге особе које је притвореник прије тога одредио.

(Б)У случају смрти притвореника мора се спровести утврђивање узрока смрти у складу с правним прописима земље домаћина.

(Ц)Предсједник може наложити истрагу о околностима смрти или тешке озљеде сваког притвореника.

Правило 33

Главни лијечник брине се о физичком и душевном здрављу притвореника и посјећује сваког дана, а по потреби и чешће, све који се пожале да су болесни и сваког притвореника на којег му се скрене пажња.

Правило 34

(А) Главни лијечник мора управника извјестити сваки пут кад сматра да је на физичко или душевно здравље неког притвореника лоше утјецао или ће лоше утјецати било који од увјета притвора.

(Б) Управник мора тај извјештај одмах прослиједити тајнику који ће, након савјетовања с предсједником, подузети све потребне кораке.

Правило 35

Надлежно тијело које Међународни суд именује у складу с правилом 6 редовно прегледава притворску јединицу и савјетује управника и тајника о сљедећим питањима:

- (i) количина, квалитета и сервирање хране;
- (ii) хигијена и чистоћа притворске јединице и притвореника;
- (iii) санитарије, гријање, освјетљење и вентилација притворске јединице;
- (iv) прикладност и чистоћа одјеће и постељине притвореника.

Правило 36

Уколико се слаже с даним приједлозима, тајник мора одмах подузети кораке да приједлоге спроведе у дјело; уколико се с њима не слаже, он мора Међународном суду подастријети свој особни извјештај и копију приједлога.

Правило 36 бис

(А) Управник притворске јединице може одлучити да се спроведе претрес ћелије притвореника уколико сумња да се у ћелији налази предмет који представља пријетњу сигурности и реду притворске јединице или затвора домаћина, или здрављу и сигурности било које особе у притворској јединици или затвору домаћину. Сваки такав предмет нађен у ћелији притвореника бит ће заплијењен у складу с правилом 78.

(Б) Након претреса притвореникове ћелије управник мора притвореника писмено обавијестити да му је у ћелији обављен претрес и специфицирати све

предмете који су заплијењени. Копија тог писма доставља се тајнику и председнику.

Правило 36 тер

(А) У изузетним околностима, како би се заштитило здравље и сигурност притвореника, тајник, уз одобрење председника, може наложити да се притвореникова ћелија надзире видео уређајима током раздобља од највише тридесет дана.

(Б) О продужењима, која не смију прелазити тридесет дана мора се извијестити председник.

(Ц) Притвореника се о одлуци тајника мора извијестити у року од двадесетчетири сата и он може у било којем тренутку затражити од председника да поништи сваку такву тајникову одлуку.

Дисциплина

Правило 37

Особље притворске јединице одржава ред и дисциплину у интересу сигурности притвора и успјешног рада притворске јединице.

Правило 38

Управник, посавјетовавши се с тајником, издаје прописе:

- (i) којима се дефинира понашање које представља дисциплински прекршај;
- (ii) којима се регулира врста казни које се могу изрећи;
- (iii) којима се одређује овлаштена особа која може изрећи такву казну;
- (iv) којима се предвиђа право жалбе председнику.

Правило 39

Дисциплински прописи морају притворенику дати право да га се саслуша по питању сваког прекршаја за који се тврди да га је он починио.

Издајање

Правило 40

Тајник, поступајући на захтјев тужитеља или на своју властиту иницијативу, након што је прибавио лијечнички савјет, може наложити да се неког

притвореника издвоји од неких или свих других притвореника како би се избјегао било какав потенцијални сукоб унутар притворске јединице или опасност за самог притвореника.

Правило 41

(А)Управник може у било којем тренутку наложити да се неки притвореник издвоји од неких или свих других притвореника због

(i)очувања сигурности и реда у притворској јединици; или

(ii)заштите самог притвореника.

(Б)Управник мора сваки случај издвајања јавити главном лијечнику који мора потврдити физичку и душевну способност притвореника за такво издвајање.

(Ц)Издавање се не смије користити као дисциплинска мјера.

Правило 42

(А)Притвореник може затражити да буде издвојен од неких или свих других притвореника.

(Б)По примитку таквог захтјева управник се мора посавјетовати с главним лијечником како би се утврдило да ли је издвајање здравствено прихватљиво. Захтјеву за издвајање ће се удовољити, осим ако је по мишљењу главног лијечника такво издвајање штетно за душевно или физичко здравље притвореника.

Правило 43

Управник мора преиспитати све случајеве индивидуалног издвајања притвореника најмање једанпут тједно и о томе извијестити тајника.

Правило 44

(А)Управник може организирати употребу заједничких просторија притворске јединице тако да раздвоји неке групе притвореника од других у интересу сигурности притвореника и доличног понашања и рада притворске јединице.

(Б)Ако се такво издвајање спроведе у дјело, треба се водити рачуна да се све такве групе равноправно третирају, имајући у виду број притвореника у свакој групи.

(Ц)Сва таква издвајања треба јавити Међународном суду који може промијенити природу, основу или увјете издвајања.

Изолацијска јединица

Правило 45

(А)Притвореник може бити стављен у изолацијску јединицу само под сљедећим околностима:

(i)налогом тајника који поступа у конзултацији с предсједником; такав налог може се издати на основу захтјева било које заинтересиране особе, укључујући тужитеља;

(ii)налогом управника, како би се притвореник спријечио у nanoшењу озледа другим притвореницима или како би се сачувала сигурност и ред у притворској јединици;

(iii)као казна на основу правила 38.

(Б)О свим догађајима у вези с притвореником стављеним у изолацијску јединицу води се евиденција.

Правило 46

(А)О сваком случају кориштења изолацијске јединице мора се обавијестити главни лијечник који мора потврдити физичку и душевну способност притвореника да буде стављен у изолацију.

(Б)Притвореника који је стављен у изолацијску јединицу главни лијечник или његов замјеник посјећује онолико често колико то главни лијечник сматра потребним.

Правило 47

Притвореник стављен у изолацијску јединицу може у било којем тренутку затражити посјету главног лијечника. До такве посјете треба доћи што је могуће раније а у сваком случају унутар двадесетчетири сата од захтјева.

Правило 48

(А)О сваком случају кориштења изолацијске јединице мора се обавијестити тајник који ће о томе извијестити предсједника.

(Б)Предсједник може у било којем тренутку наложити пуштање притвореника из изолацијске јединице.

Правило 49

Нити један притвореник се у принципу не може држати у изолацијској јединици дуже од седам дана узастопце. Ако је потребна даљња изолација, управник ће о томе обавијестити тајника прије истека седмодневног периода а главни лијечник потврдит ће физичку и душевну способност притвореника да настави с изолацијом за још један период од највише седам дана. Свако продужење употребе изолацијске јединице мора проћи кроз исту процедуру.

Средства ограничавања слободе и примјена силе

Правило 50

(А) Средства ограничавања слободе, као што су лисице, смију се употрежити само у сљедећим изузетним околностима:

(i) као мјера предострожности против бијега приликом трансфера од притворске јединице до било којег другог мјеста, укључујући и приступ затворском кругу затвора домаћина из било којег разлога;

(ii) из здравствених разлога по налогу и под надзором главног лијечника;

(iii) како би се притвореник спријечио у доношењу озљеда самоме себи, другима или како би се спријечила велика имовинска штета.

(Б) У свим случајевима кориштења средстава ограничавања слободе управник се мора посавјетовати с главним лијечником и о том обавијестити тајника који о том може извијестити предсједника.

Правило 51

Средства ограничавања слободе морају се уклонити чим то буде могуће.

Правило 52

Уколико је употреба било којег средства ограничавања слободе увјетована правилем 50, притвореник којем је ограничена слобода мора бити под сталним и одговарајућим надзором.

Правило 53

(А) Особље притворске јединице не смије користити силу према притворенику осим:

(i) у самообрани; или

(ii) у случају:

(a) покушаја бијега; или

(б)активног или пасивног отпора заповиједи заснованој на овом Правилнику о притвору или било којим другим на њему заснованим прописима.

(Б)Особље које користи силу не смије примијенити више силе него што је строго нужно и о инциденту мора одмах извијестити управника који ће тајнику о томе доставити извјештај.

Правило 54

(А)Притвореник против којег је примијењена сила има право да га одмах прегледа главни лијечник и да му по потреби пружи лијечничку његу. Лијечнички преглед мора се обавити иза затворених врата и без присутности било кога тко није медицинско особље.

(Б)О резултатима прегледа, укључујући сваку релевантну изјаву притвореника и мишљење главног лијечника, мора се направити формални записник који се ставља на увид:

- (i)притворенику, на језику који разумије;
- (ii)управнику;
- (iii)тајнику;
- (iv)предсједнику; и
- (v)тужитељу.

Правило 55

О сваком случају примјене силе против притвореника води се евиденција.

Ремећење реда

Правило 56

(А)Ако по мишљењу управника постоји или се развија ситуација која представља пријетњу сигурности и реду притворске јединице, управник ће ступити у контакт с генералним директором који ће затражити тренутачну помоћ власти земље домаћина како би се одржала контрола над притворском јединицом.

(Б)О сваком таквом захтјеву морају се одмах извијестити тајник и предсједник.

Суспензија Правилника о притвору

Правило 57

(А) Уколико дође до озбиљне опасности од ремећења реда у притворској јединици или затвору домаћину, управник или генерални директор, зависно од случаја, могу привремено суспендирати важење дијела или цијелог овог Правилника за раздобље од највише два дана.

(Б) О свакој таквој суспензији мора се одмах извијестити тајник који ће о томе пак обавијестити предсједника.

(Ц) Поступајући у консултацији с Колегијем, предсједник се мора одмах након тога посавјетовати с релевантним властима земље домаћина и подузети оне мјере које се у то вријеме буду сматрале прикладнима.

Информирање притвореника

Правило 58

Осим копија овог Правилника и свих прописа који се притворенику морају дати на располагање у складу с правилом 8, сваком притворенику морају се код пријема дати писмене информације, на радним језицима Међународног суда или на његовом језику, о слjedeћим питањима:

- (i) права притвореника и поступање с притвореницима;
- (ii) дисциплински увјети у притворској јединици;
- (iii) прописани начини тражења информација и подношења приговора;
- (iv) све друге ствари које су му потребне да би схватио своја права и обавезе и прилагодио се начину живота у притворској јединици.

Правило 59

Кад год се у притворској јединици нађе притвореник који не говори нити не разумије нити један од радних језика Међународног суда, нити језик нити једног припадника особља притворске јединице, мора се организирати да се у разумном року, а у свакако у хитним случајевима, осигура преводитељ како би се притворенику омогућило да слободно комуницира са особљем и управом притворске јединице.

ПРАВА ПРИТВОРЕНИКА

Комуникације и посјете

Правило 60

(А) Узевши у обзир одредбе правила 66, притвореници имају право, под оним увјетима надзора и временских ограничења које управник сматра потребнима, на комуникацију, о свом трошку, са својим обитељима и другим особама с којима имају легитимни интерес бити у контакту путем писама и телефона.

(Б)У случајевима притвореника којима недостаје финансијских средстава тајник може одобрити да Међународни суд сноси те трошкове унутар разумних граница.

Правило 61

(А)Сва кореспонденција и пошта, укључујући пакете, мора се прегледати како би се утврдило да ли садржи експлозиве или друге недозвољене материјале.

(Б)Управник ће, посавјетовавши се са тајником, утврдити увјете за преглед кореспонденције, поште и пакета у интересу одржавања реда у притворској јединици и онемогућавања бијега.

Правило 62

Притвореника се мора одмах обавијестити о смрти или тешкој болести било којег блиског сродника.

Правило 63

(А)Притвореници имају право примати посјете обитељи, пријатеља и других, а то се право може ограничити само одредбама правила 66 и оним ограничењима и надзором које уведе управник, у консултацији с тајником. Таква ограничења и надзор морају бити нужни за интересе спровођења правде или одржавања сигурности и реда у затвору домаћину и притворској јединици.

(Б)Тајник може некој особи одбити допуштење да посјети притвореника ако има разлога вјеровати да је сврха посјете да се прибави информација која касније може бити објављена у медијима.

(Ц)Сви посјетиоци морају поштовати одвојени режим сигурности затвора домаћина. Та ограничења могу укључивати претрес одјеће и преглед особних предмета рендгенским зракама при уласку у притворску јединицу или затвор домаћин или обоје.

(Д)Свакој особи, укључујући бранитеља притвореника и дипломатског или конзуларног представника акредитираног код земље домаћина, која одбије удовољити увјетима, било притворске јединице било затвора домаћина, може се забранити улаз.

Правило 64

Притвореника се мора обавијестити о идентитету сваког посјетиоца и он може одбити посјету било којег посјетиоца осим представника тужитеља.

Правило 65

Притвореници смију комуницирати са и примати посјете дипломатских и конзуларних представника државе којој припадају а који су акредитирани код земље домаћина, а у случају притвореника који немају дипломатског или конзуларног представника у земљи домаћину, као и избјеглица и особа без држављанства, дипломатског представника акредитираног код земље домаћина који представља државу која заступа њихове интересе или национално или међународно тијело чији је задатак брига о интересима таквих особа.

Правило 66

(А) Тужитељ може од тајника, или у хитном случају од управника, затражити да забрани, регулира или одреди увјете за контакте између притвореника и било које особе уколико тужитељ има разумне основе за вјеровање:

(i) да је сврха тог контакта покушај организирања бијега притвореника из притворске јединице;

(ii) да би тај контакт могао нашкодити или на други начи утјецати на исход:

(а) поступка против притвореника; или

(б) било које друге истраге;

(iii) да би тај контакт могао наштетити притворенику или било којој другој особи; или

(iv) да би притвореник тај контакт могао искористити да прекрши налог за необјелодањивање којег је издао судач или вијеће у складу с правилом 53 или правилом 75 Правилника о поступку и доказима.

(Б) Ако је из разлога хитности такав захтјев упућен управнику, тужитељ мора одмах обавијестити тајника о том захтјеву и о разлозима за његово упућивање. Притвореник се мора одмах обавијестити о томе да је захтјев поднесен.

(Ц) Притвореник може у сваком тренутку затражити од предсједника да ускрати или поништи захтјев за забрану контаката који је тужитељ поднио у складу с овим правилом.

Правна помоћ

Правило 67

(А) Сваки притвореник има право да у потпуности и без ограничења комуницира са својим бранитељем, по потреби уз помоћ преводитеља. Сва таква кореспонденција и комуникације сматрају се повлаштенима.

(Б) Осим у случају кад је правног заступника и преводитеља осигурао Међународни суд на основу слабог имовинског стања притвореника, трошак свих таквих комуникација сноси притвореник.

(Ц) Вријеме и трајање свих посјета мора се преходно договорити с управником а оне подлијежу истим оним сигурносним контролама које су предвиђене правилом 63. Управник не смије одбити захтјев за таквом посјетом без разумне основе.

(Д) Разговори с правним заступницима и преводитељима морају се обавити унутар видокруга особља притворске јединице, али ван домашаја њиховог слуша, директног или индиректног.

Духовне потребе

Правило 68

Сваки притвореник има право да по доласку у притворску јединицу или након тога даде до знања да ли жели успоставити контакт с неким од свећеника или духовних савјетника затвора домаћина.

Правило 69

(А) Колегиј именује квалифицираног представника за сваку вјеру или сустав вјеровања којима припада сваки од притвореника.

(Б) Такав представник смије одржавати редовна богослужја и активности унутар притворске јединице и пасторално посјећивати сваког притвореника своје вјере, при чему важе исти увјети сигурности и реда притворске јединице и затвора домаћина који се примјењују на остале посјете.

Правило 70

(А) Нити једном притворенику не смије се онемогућити контакт с представником било које вјере, а примјењују се само она ограничења и увјети који су предвиђени правилом 63.

(Б) Притвореник може одбити контакт с било којим таквим представником.

Правило 71

(А) У оној мјери у којој је то практично изведиво, сваки притвореник смије задовољавати потребе свог вјерског, духовног и моралног живота присуствовањем богослужју или састанцима који се одржавају у притворској јединици и држањем свих потребних књига и литературе.

(Б) Притворенику се може на његов захтјев и уз договор с управником допустити да посјети сваки вјерски објект унутар круга затвора домаћина.

Радни програм

Правило 72

Управник, у конзултацији с генералним директором и у мјери у којој је то практично, доноси програм рада који притвореници обављају у индивидуалним ћелијама или у заједничким просторијама притворске јединице.

Правило 73

(А)Притвореницима се мора понудити могућност да судјелују у таквом радном програму али од њих се не смије тражити да раде.

(Б)Притвореник који се одлучи да ради мора за свој рад бити плаћен онолико колико утврди управник у конзултацији с тајником и може дио своје зараде користити за куповину предмета за властиту употребу у складу с правилом 82. Остатак сваке зараде држи се на његовом рачуну у складу с правилом 14.

Рекреација

Правило 74

Притвореници смију о властитом трошку набављати књиге, новине, материјале за читање и писање и друге предмете за разоноду који су у складу с интересима спровођења правде те са сигурности и редом притворске јединице и затвора домаћина.

Правило 75

(А)Притвореници особито имају право редовито се информирати о вијестима читањем новина, часописа и других публикација и праћењем радио и телевизијских програма, а сву потребну опрему морају набавити о свом трошку.

(Б)Управник може забранити инсталацију сваке опреме за коју сматра да представља потенцијални ризик за сигурност и ред притворске јединице или било којег притвореника.

Правило 76

(А)Ако по мишљењу тужитеља није у интересу правде да се неком конкретном притворенику дозволи неограничен приступ вијестима, или да би такав неограничен приступ могао наштетити исходу поступка против притвореника или било којој другој истрази, тужитељ може затражити од тајника, или у хитним случајевима од управника, да ограничи тај приступ.

(Б)Ако је из разлога хитности такав захтјев упућен управнику, тужитељ мора одмах обавијестити тајника о том захтјеву и о разлозима за његово упућивање. Притвореник се мора одмах обавијестити о томе да је захтјев поднесен.

(Ц)Притвореник може у сваком тренутку затражити од предсједника да ускрати или поништи захтјев за забрану контаката који је тужитељ поднио у складу с овим правилом.

Правило 77

У договору с генералним директором, притвореници могу користити библиотеку и оне образовне и друге објекте затвора домаћина који буду стављени на располагање.

Особна имовина притвореника

Правило 78

(А)Притвореник може посједовати сву одјећу и друге особне предмете за властиту употребу и потрошњу осим ако, по мишљењу управника или генералног директора, такви предмети представљају пријетњу сигурности и реду притворске јединице или затвора домаћина, или опасност за здравље или сигурност било које особе у њима.

(Б)Све предмете који тако буду одузети особље притворске јединице мора задржати у складу с правилом 14.

Правило 79

(А)Сваки предмет примљен извана, укључујући сваки предмет који је донио било који од посјетилаца, подлијеже засебним сигурносним контролама и притворске јединице и затвора домаћина а кроз затвор домаћин га до притворске јединице може транспортирати особље било притворске јединице било затвора домаћина.

(Б)Управник и генерални директор могу одбити примитак било којег предмета намијењеног потрошњи притвореника.

Правило 80

У мјери у којој је то изведиво, сваки предмет који притвореник добије извана мора се третирати у складу с одредбама правила 14, осим уколико није намијењен и одобрен у складу с овим Правилником и правилима затвора домаћина за употребу током заточења.

Правило 81

(А)Посједовање и употреба било којег лијека подлијежу контроли и надзору главног лијечника.

(Б)Притвореници могу посједовати цигарете и пушити их на оном мјесту и у оно вријеме које одобри управник.

(Ц)Посједовање и конзумирање алкохола није дозвољено.

Правило 82

(А)Сваком притворенику допуштено је да троши властити новац за куповину предмета особне природе у дућану који ради у затвору домаћину.

(Б)У случајевима притвореника који су слабог имовинског стања, тајник може одобрити набавку таквих предмета на рачун Међународног суда и унутар разумних граница.

(Ц)Притвореници имају право такве предмете купити у року од седам дана по доласку и најмање једнпут тједно након тога.

Правило 83

Приликом пуштања притвореника из притворске јединице или трансфера у другу институцију, сви предмети и новац који су били задржани у притворској јединици морају се вратити притворенику, осим новца за који је био овлаштен да га потроши и предмета које је послао ван притворске јединице, или одјеће коју је из хигијенских разлога требало уништити. Притвореник мора потписати признаницу за предмете и новац који су му враћени.

Жалбе

Правило 84

Сваки притвореник може се у било којем тренутку пожалити управнику или његовом представнику.

Правило 85

Уколико притвореник није задовољан одговором управника, он има право тајнику поднијети писмену жалбу, која неће бити цензурирана, а тајник је мора прослиједити предсједнику.

Правило 86

Сваки притвореник може слободно комуницирати с надлежним инспекцијским органима. Приликом инспекције притворске јединице притвореник мора имати могућност да разговара с инспектором тако да их особље притворске јединице не може ни видјети ни чути.

Правило 87

Право на жалбу укључује повјерљиви приступ релевантним органима у складу с правом 85.

Правило 88

Примитак сваке жалбе упућене тајнику мора бити потврђен у року од двадесетичетири сата. Свака жалба мора се неодложно размотрити и на њу ваља одговорити без одлагања а у сваком случају најкасније у року до два тједна од примитка.

ОДВОЂЕЊЕ И ПРИЈЕВОЗ ПРИТВОРЕНИКА

Правило 89

Приликом одвођења притвореника у или из притворске јединице, мора их се што је мање могуће излагати погледу јавности и морају се усвојити одговарајуће мјере како би се заштитили од вријеђања, озљеда, радозналости и публицитета било које врсте.

Правило 90

Притвореници се увијек морај превозити у возилима с одговарајућом вентилацијом и освјетљењем и то тако да не буду изложени непотребним физичким потешкоћама или понижењу.

Правило 91

Транспорт притвореника кроз затвор домаћин обављају заједнички особље притворске јединице и затвора домаћина.

ИЗМЈЕНА И ДОПУНА ПРАВИЛНИКА О ПРИТВОРУ

Правило 92

(А) Приједлоге за измјену и допуну Правилника о притвору могу дати суци, тужитељ и тајник, а они се усвајају ако их потврди најмање девет судача на пленарној сједници Међународног суда. Обавијест о приједлозима доставља се приликом сазивања сједнице.

(Б) Измјене и допуне Правилника о притвору могу се усвојити и на другачији начин под увјетом да их једногласно потврде суци.

(Ц) Измјене и допуне ступају на снагу седам дана након што су објављене у службеном документу Међународног суда.